

HORYZONT CDR

doskonalimy kadrę doradztwa rolniczego

1/2022

Horyzonty doradztwa rolniczego

- Innowacyjne rozwiązanie w rolnictwie precyzyjnym na przykładzie realizowanego projektu TeleDis
- eDWIN projekt służący cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa

Wydarzenia CDR

- XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne
- XI edycja konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsiębiorstwa rodzinne

Nauka doradztwu

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych – ścięzna – zmora każdego koniarza i każdego konia

Informacje WPR

- Polski Ład – co czeka przedsiębiorców w 2022 roku

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

Redakcja: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Oddział w Poznaniu redakcja.horyzontcdr@cdr.gov.pl

www.cdr.gov.pl

strona główna

■ Innowacyjne rozwiązanie w rolnictwie precyzyjnym na przykładzie realizowanego projektu TeleDis

■ eDWIN projekt służący cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

Innowacyjne rozwiązanie w rolnictwie precyzyjnym na przykładzie realizowanego projektu TeleDis

W obecnych czasach technologie diametralnie zmieniają nasze życie, stały się nieodzownym elementem funkcjonowania. Czynnikiem sprzyjającym takim trendom jest olbrzymi postęp w zakresie transferu informacji oraz zdecydowane przyspieszenie prac nad zastosowaniem w praktyce sztucznych sieci neuronowych (SSN). Również w rolnictwie zachodzą nieodwracalne zmiany, w których wykorzystanie najnowszej technologii oraz bezzałogowych statków stało się wyznacznikiem nowoczesnego zarządzania gospodarstwem. W ostatnich latach rolnictwo precyzyjne zyskuje na popularności, a jego zastosowanie zmienia oblicze polskich gospodarstw. Nowoczesne rolnictwo to podejście, które polega na zaawansowanym i bardziej efektywnym prowadzeniu gospodarstwa, a jego cel to optymalizacja kosztów produkcji, rozwój gospodarczy ale również ochrona środowiska naturalnego.

Występowanie chorób w uprawie roślin, stało się podstawą do rozpoczęcia badań nad wykorzystaniem teledetekcji oraz sztucznych sieci neuronowych w ocenie pszenicy jarej pod

względem reakcji na fuzariozę kłosów, wywoływaną przez grzyby z rodzaju *Fusarium* spp. Prace badawcze wykonano na roślinach 4 odmian pszenicy jarej. Wyniki dotychczas prowadzonych badań stały się podstawą do złożenia wniosku do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o dofinansowanie dalszych badań w ramach działania M16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Efektem złożonego wniosku było zawarcie umowy pomiędzy ARiMR a konsorcjum „TELEDIS”, w skład którego wchodzi: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie pełniące rolę lidera, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB, Relayonit Sp. z o.o., Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach, Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oraz rolnicy z województwa świętokrzyskiego i łódzkiego. Tytuł projektu to: **„Zastosowanie bliskiej teledetekcji i sztucznych sieci neuronowych (SSN) w diagnostyce i ocenie zdrowotności plantacji, wybranych odmian w gatunkach zbóż – pszenicy i pszenżyta.”**

Realizowany projekt zakłada opracowanie i wdrożenie innowacyjnej technologii do wykrywania i identyfikacji chorób roślin zbożowych. Proponowana innowacja, wdrażająca wykorzystanie teledetekcji i sztucznych sieci neuronowych wypełnia obszary, w których tej nowatorskiej technologii dotychczas nie stosowano w żadnym zakresie. Prowadzone są m.in. prace nad zastosowaniem sztucznej inteligencji do oceny zdrowotności ro-

strona główna

■ Innowacyjne rozwiązanie w rolnictwie precyzyjnym na przykładzie realizowanego projektu TeleDis

■ eDWIN projekt służący cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa

ślin. Wykorzystanie sztucznych sieci neuronowych, daje możliwość identyfikacji rozproszonych ognisk chorób na monitorowanych plantacjach. Wykorzystanie tych możliwości w praktyce pozwoliłoby na ograniczenia zużycia chemicznych środków ochrony roślin, poprzez opryski punktowe.

Wzorce pszenicy lzera zdrowej i porażonej fuzariozą kłosów. Zdjęcie wykonane przez doradcę z ŚODR na potrzeby realizacji operacji.

Obecnie trwa III etap realizacji projektu. Dotychczas w ramach badań zostało wykonanych 3 tysiące zdjęć, zarówno z wykorzystaniem drona, jak i z ziemi, służących identyfikacji występujących chorób. Zdjęcia wytypowane jako wzorce, mają służyć do badań porównawczych, wykorzystujących model sztucznej sieci neuronowej do oceny zdrowotności łanu, w postaci zdjęć jako próbek. Trwają kolejne etapy testowania aplikacji, która

docelowo zostanie bezpłatnie udostępniona dla rolników i doradców rolnych. Zastosowanie aplikacji pozwoli, na podstawie wykonanych i przesyłanych zdjęć, na identyfikację chorób na plantacjach pszenicy i pszenżyta. Ponadto aplikacja ta umożliwi

Wzór aplikacji stworzonej na potrzeby realizacji projektu.

kontaktowanie się i prowadzenie korespondencji z doradcą rolniczym lub ekspertem w zakresie zdrowotności zbóż w danym gospodarstwie.

Realizowany projekt oraz innowacja cyfrowa w nim zastosowana, będzie krokiem w przyszłość dla polskiego rolnika. Jednakże

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

■ Innowacyjne rozwiązanie w rolnictwie precyzyjnym na przykładzie realizowanego projektu TeleDis

■ eDWIN projekt służący cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa

czy gospodarze otworzą się na wprowadzanie nowych technologii do swoich gospodarstw rolnych? Najbliższe lata pokażą, jakie będą wyniki wypracowanych wspólnie działań, gdzie wspólnym mianownikiem nauki i innowacji jest rozwój polskiego rolnictwa.

Karolina Grzybowska, CDR Oddział w Warszawie

Źródło:

1. Arseniuk E., Golka W., Golka A., Góral T. 2019. *Artificial neural networks and remote sensing in the diagnosis of the health of cereal plantations. Chapter 25, pages 329-340, opublikowane w książce pt. "Merging Technologies towards Agriculture, Food and Environment", Editors" R. K. Behl, Machiavelli Singh, Achim Ibenhal and Wolfgang Merbach with AGROBIOS (INTERNATIONAL) ISBN: 9789381191224.*
2. Lewandowski S., Drobina R., Grecka A., „Sztuczne sieci neuronowe i kierunki ich zastosowań w nauce, gospodarce, rolnictwie i przemyśle”, *Przegląd włókienniczy - włókno, odzież, skóra | rocznik 2016 - zeszyt 6.*

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

eDWIN projekt służący cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa

Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin eDWIN jest pierwszym projektem z zakresu rolnictwa finansowanym w ramach programu Polska Cyfrowa i ze względu na zakres tematyczny i wysokość finansowania, największym projektem realizowanym przez publiczne jednostki doradztwa rolniczego, służącym cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa.

Projekt jest realizowany przez konsorcjum instytucjonalne: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (lider projektu), Poznańskie Centrum Superkomputerowo – Sieciowe, Instytut Ochrony Roślin PIB, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz 15 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego.

Patronat nad realizacją projektu objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Prace nad realizacją założeń projektu rozpoczęły się w czerwcu 2019 roku, natomiast zakończenie projektu, poprzedzone obecnie realizowanymi szkoleniami w tym zakresie dla doradców wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, planowane jest w II kwartale 2022 roku.

4 e-usługi publiczne w ramach projektu eDWIN

Celem projektu jest stworzenie internetowej platformy doradztwa i wspomagania decyzji w integrowanej ochronie roślin obejmującej 4 e-usługi:

1. Wirtualne gospodarstwo

W formie aplikacji webowej i mobilnej, umożliwiającej wprowadzenie danych na temat gospodarstwa, upraw (w tym edycje danych i granic działek rolnych) i zabiegów agrotechnicznych wykonywanych w gospodarstwie rolnym. Ponadto aplikacja zawiera bazę 20 modeli chorobowych opracowanych we współpracy z Instytutem Ochrony Roślin, służących monitorowaniu wystąpienia agrofagów w uprawach polowych oraz wspomagających decyzję użytkownika w ochronie roślin, w formie prognoz i alertów pogodowych, bądź dotyczących wystąpienia agrofagów.

Poza w/w funkcjonalnościami aplikacja „Wirtualne Gospodarstwo” zapewni rolnikom możliwość kontaktu i współpracy z doradcą rolniczym. W tym celu w ramach projektu stworzono aplikację skierowaną do doradców wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego – **eODR**, w ramach której doradca ma dostęp do danych, udostępnionych przez użytkownika Wirtualnego Gospodarstwa: meteorologicznych i modeli chorobowych, umożliwiających przegląd oraz generowanie zaleceń agrotechnicznych dla danego gospodarstwa.

Internetowa Platforma Doradztwa
i Wspomagania Decyzji
w Integrowanej Ochronie Roślin

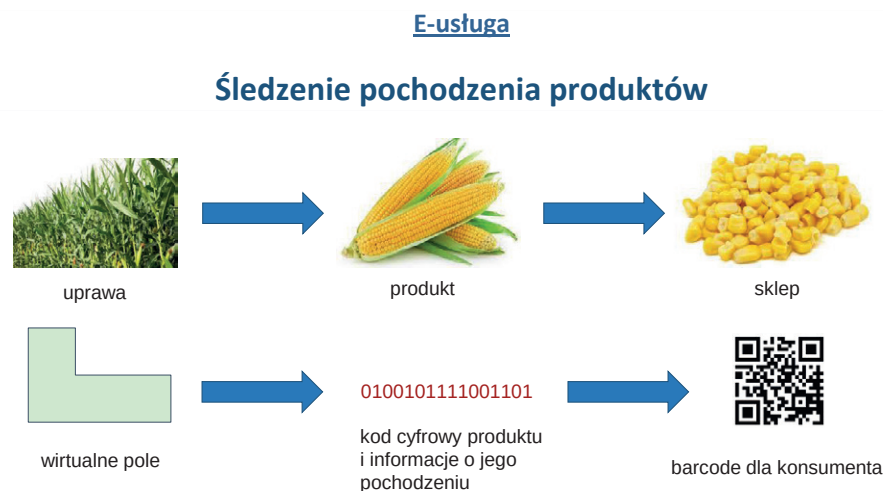

2. Śledzenie pochodzenia produktów

Usługa skierowana do konsumentów produktów rolnych, czyli w praktyce każdego z nas. Dzięki tej usłudze producenci będą mogli wprowadzić do rejestru dane o pochodzeniu danego produktu, przede wszystkim nt. uprawy czy wykonanych zabiegów agrotechnicznych. Realizacja usługi przyczyni się do podnoszenia świadomości konsumenta ostatecznego poprzez dostarczenie w/w informacji, a tym samym racjonalizacji jego wyborów dotyczących spożywanej żywności. Wartością dodaną usługi jest historia produktu, umożliwiająca prześledzenie pochodzenia produktu rolnego od momentu jego wysiewu, poprzez uprawę, zbiór aż po dostawę do punktu sprzedaży albo konsumenta.

Rysunek 1.

Śledzenie pochodzenia produktów

3. Raportowanie zagrożeń

Usługa przeznaczona dla samorządów, instytucji publicznych, odpowiedzialnych za nadzór lub realizację ochrony roślin oraz instytucji naukowych. Dzięki tej usłudze możliwe będzie generowanie raportów z systemu monitoringu zagrożeń chorobami i szkodnikami w rolnictwie czy ogrodnictwie, ich agregacja i upublicznianie w zależności od potrzeby odbiorcy.

4. Udostępnianie danych meteorologicznych

Użytkownicy tej usługi otrzymają dostęp do aktualnych oraz archiwalnych danych meteorologicznych, pochodzących z sieci stacji agrometeorologicznych rozmieszczonych w całej Polsce. Docelowo, liczba zainstalowanych w ramach projektu stacji meteorologicznych wyniesie 600 szt. Zwiększenie liczby oraz równomierne rozmieszczenie stacji meteorologicznych na obszarze Polski, umożliwi uzyskanie precyzyjnych danych meteorologicznych zwłaszcza z obszarów, gdzie dotychczas tego typu stacje nie istniały oraz ich porównywanie w ujęciu regionalnym lub ogólnokrajowym.

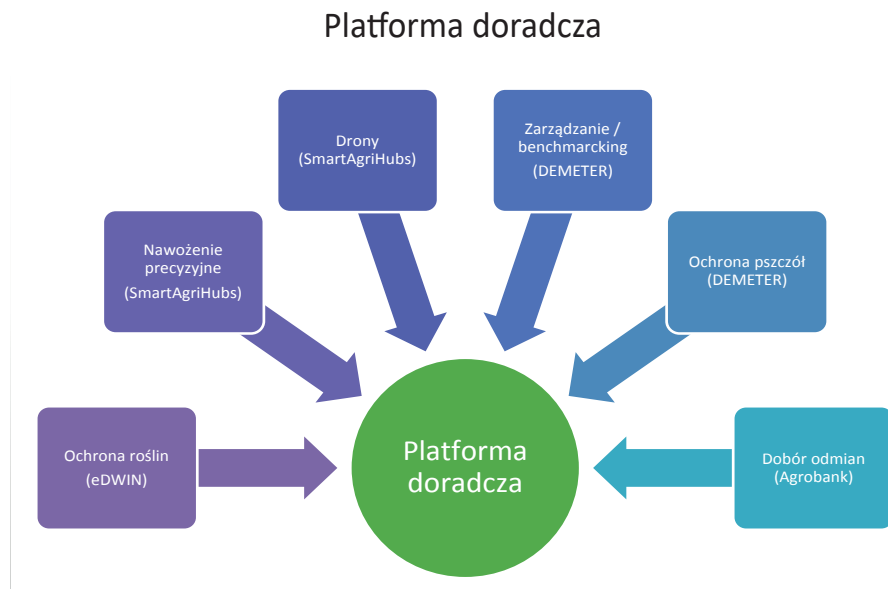
Komplementarność z innymi projektami i systemami

Wymienione wyżej usługi realizowane są w ramach projektu Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin eDWIN, jednak w założeniu podmiotów realizujących projekt, platforma ma być w pełni otwarta, interoperacyjna i oparta na standardach OpenSource.

Stwarza to możliwość rozbudowy systemu o kolejne moduły i aplikacje realizowane przez jednostki publiczne, zajmujące się doradztwem rolniczym lub instytutami naukowymi.

Opieranie koncepcji systemu o moduły w pełni od siebie niezależne powoduje, że zachowanie otwartości całej platformy będzie znacząco uproszczone.

Rysunek 2.

Szkolenia dla doradców rolniczych w ramach Projektu eDWIN realizowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu od 11 stycznia 2022 r. koordynuje i przeprowadza szkolenia dla doradców z ośrodków doradztwa rolniczego w ramach Projektu eDWIN.

W projekcie założono 99 szkoleń dla 1900 doradców Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego, realizowanych zgodnie z poniżej przedstawionym harmonogramem.

strona główna

■ Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie precyzyjnym na przykładzie realizowanego projektu TeleDis

■ eDWIN projekt służący cyfryzacji i unowocześnianiu polskiego rolnictwa

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

Tabela 1.

Lp.	ODR	Termin wdrożenia	Termin szkoleń	Ilość szkoleń	Rejon CDR
1.	Wielkopolski ODR	październik	styczeń	9	Poznań
2.	Lubuski ODR	październik	styczeń	3	Poznań
3.	Mazowiecki ODR	październik	styczeń	12	Brwinów
4.	Pomorski ODR	październik	luty	5	Poznań
5.	Kujawsko-pomorski ODR	październik	luty	6	Poznań
6.	Łódzki ODR	listopad	styczeń	6	Radom
7.	Małopolski ODR	listopad	styczeń	6	Kraków
8.	Podkarpacki ODR	listopad	styczeń	6	Kraków
9.	Podlaski ODR	grudzień	luty	5	Brwinów
10.	Zachodniopomorski ODR	grudzień	I połowa marca	5	Poznań
11.	Opolski ODR	grudzień	luty	4	Kraków
12.	Dolnośląski ODR	grudzień	luty	8	Poznań
13.	Lubelski ODR	styczeń	luty	8	Radom
14.	Śląski ODR	styczeń	I połowa marca	6	Kraków
15.	Świętokrzyski ODR	styczeń	I połowa marca	4	Radom
16.	Warmińsko-Mazurski ODR	styczeń	I połowa marca	6	Brwinów

Źródło: Opracowanie własne.

25 trenerów – pracowników Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Oddziałów w Krakowie, Poznaniu oraz Radomiu, przeprowadza dla doradców rolniczych szkolenia warsztatowe, w okresie od stycznia do marca 2022 roku. Szkolenia warsztatowe stanowią uzupełnienie wiedzy pozyskanej przez doradców podczas części teoretycznej, prowadzonej on-line przez

pracowników Instytutu Ochrony Roślin PIB w Poznaniu. Część warsztatowa szkoleń obejmuje prezentację projektu i aplikacji oraz warsztaty przy użyciu aplikacji Wirtualne Gospodarstwo.

Do dnia 31 stycznia br. szkolenia w pełnym wymiarze, tj. część teoretyczna i praktyczna, zostały przeprowadzone w następujących ośrodkach doradztwa rolniczego: lubuskim, łódzkim, podkarpackim, wielkopolskim. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 685 doradców.

*Agnieszka Nowicka-Czerny, Łukasz Bocheński,
CDR Oddział w Poznaniu*

Opracowano na podstawie:

1. Materiałów szkoleniowych, związanych z projektem eDWIN, 2022 r.
link: <https://www.cdr.gov.pl/uslugi-doradcze-prow-2014-2020/112-projekty-i-instytucje-wspolpracujace/4032-materialy-szkoleniowe-edwin>
2. Materiały konferencyjne: Podsumowanie realizacji pierwszego roku projektu eDWIN, raport, czerwiec 2020 r.

strona główna

- XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne
- XI edycja Konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsiębiorstwa rodzinne

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIEHORYZONT CDR
NR 1/2022

XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne

Za nami 19 już edycja Ogólnopolskiego Sympozjum Agroturystycznego, wydarzenia łączącego różne środowiska związane z turystyką wiejską z całego kraju. Konferencja odbyła się w dniu 10 grudnia 2021 roku w Krakowie i jak zwykle była okazją do wzajemnego dzielenia się ideałami płynącymi ze świata nauki i doradztwa oraz doświadczeniami wynikającymi z praktyki branży agroturystycznej.

Ze względu na ograniczenia wynikające ze stanu epidemii, XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne odbyło się w formule hybrydowej z transmisją za pośrednictwem internetu dla zarejestrowanych uczestników.

Okazją do wymiany doświadczeń na Sympozjum były trzy debaty tematyczne:

Deбата 1: Agroturystyka i turystyka wiejska w kontekście kryzysu wywołanego pandemią COVID-19

Oś debaty stanowiły wyniki badań na temat wpływu pandemii SARS-CoV-2 na turystykę wiejską i agroturystkę w województwie małopolskim, przeprowadzonych w roku 2020, po pierwszym w okresie pandemii sezonie turystycznym przez Akademię Ignatianum we współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie i Małopolskim Ośrodkiem Do-

radztwa Rolniczego w Karniowicach. Badania wykazały, że w warunkach pandemicznych obostrzeń, wieś obroniła swoją pozycję, jako atrakcyjne miejsce wypoczynku, jednak pomimo wzrostu zainteresowania turystyką krajową, kwaterodawcy odnotowali spadek liczby turystów w porównaniu z analogicznym sezonem poprzedniego, czyli 2019 roku (76,4% badanych). W dyskusji zwrócono uwagę na pożądane kierunki rozwoju agroturystyki, po przewidywanym odwróceniu się, korzystnych w czasie epidemii trendów w zakresie wyboru destynacji turystycznych oraz na bariery w korzystaniu przez rolników ze wsparcia w ramach rządowych Tarcz Antykryzysowych.

Na zdjęciu Paneliści (od lewej): dr inż. Michał Szandula – Katedra Antropologii Kulturowej Wydziału Filozoficznego Akademii Ignatianum w Krakowie, Łukasz Kmita Wojewoda Małopolski, Dominik Pasek – dyrektor Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, dr Paulina Winiarska – wicedyrektor Instytutu Dziennikarstwa Akademii Ignatianum w Krakowie, Wiesław Czerniec – prezes Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”.

strona główna

- XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne
- XI edycja Konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsięwzięcia rodzinne

Debata 2: Agroturystyka i turystyka wiejska w kontekście polskiego dziedzictwa kulinarnego

Paneliści (od lewej): dr Krzysztof Duda – dyrektor Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie, Piotr Lenart – ekspert kulinarny, Szlak krajoznawczo-kulinarny „Niech Cię Zakole”, dr inż. Piotr Moskała – Instytut Zootechniki PIB w Krakowie, dr hab. profesor AIK Janusz Smołucha – kierownik Katedry Historii Kultury Wydziału Filozoficznego Akademii Ignatianum w Krakowie, Krzysztof Jabłoński – kierownik Zespołu Rolnictwa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Dyskusja toczyła się wokół funkcji lokalnego dziedzictwa w działaniach marketingowych gospodarstw agroturystycznych na rynku usług w kontekście przełamywania skutków kryzysu Covid-19, jak również ogólnie udziału w rozwoju obszarów wiejskich. Podkreślono i poparto przykładami krajowymi z regionu Zakola Dolnej Wisły oraz zagranicznymi z regionu Marche we Włoszech, znaczenie tradycji kulinarnych w zachowaniu i kreowaniu tożsamości regionu oraz elementu budowania marki turystyki wiejskiej.

Zwrócono także uwagę na ważne miejsce bioróżnorodności i zachowania ras rodzimych w zasobach lokalnego dziedzictwa.

Debata 3: Agroturystyka i turystyka wiejska w kontekście rolnictwa wielofunkcyjnego i turystyki społecznej

Debata toczyła się wokół kwestii wielofunkcyjności obszarów wiejskich i nowych, obiecujących specjalizacji gospodarstw agroturystycznych, powiązanych z rolnictwem społecznym i profesjonalnymi usługami w zakresie opieki, terapii czy edukacji. Przywołane zostały przykłady Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych oraz gospodarstw opiekuńczych w województwie kujawsko-pomorskim. Tym samym podkreślono społeczną misję, jaką do spełnienia mają rolnictwo i turystyka.

Na zdjęciu Paneliści (od lewej): prof. dr hab. Czesław Nowak – Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Jerzy Adam Radoń – dyrektor Małopolskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krakowie, dr Krzysztof Duda – dyrektor Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie, dr Ryszard Kamiński – dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

strona główna

■ XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne

■ XI edycja Konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsięwzięcia rodzinne

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

W przerwach pomiędzy debatami prezentowane były wybrane, powiązane tematycznie produkcje filmowe, zrealizowane w roku 2021 przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie:

- film „Agroturystyka w czasie Covid – 19. Dobre praktyki”,
- film z cyklu „Nowoczesne tradycje kulinarne” odc. 10 pt. „Tradycje roku obrzędowego – jesień/zima”.

Te i ponad 20 innych filmów z roku 2021 można oglądać na kanale YouTube Działu Rozwoju Obszarów Wiejskich CDR <https://www.youtube.com/user/CDRkrakow>

W trakcie XIX Ogólnopolskiego Sympozjum Agroturystycznego ogłoszono laureatów **konkursu „Bezpieczna kwatera”**, zorganizowanego przez CDR O/Kraków we współpracy z Polską Federacją Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”. Celem konkursu była identyfikacja i upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie wdrożenia w wiejskiej bazie noclegowej działań, związanych z podwyższonymi standardami epidemiologicznymi, a także wszelkimi działaniami, polegającymi na dostosowaniu oferty do nowej sytuacji, wynikającej z pandemii COVID-19 oraz wymagań prozdrowotnych turystów. Laureaci konkursu osobiście uczestniczyli w konferencji i odebrali nagrody oraz dyplomy. Prezentacje nagrodzonych obiektów dostępne są na stronie konkursu <https://www.facebook.com/odpoczywajnawsi/>

Uczestnicy XIX Ogólnopolskiego Sympozjum Agroturystycznego wyrazili nadzieję, że kolejna XX Jubileuszowa konferencja planowana w roku 2023 odbędzie się bez przeszkód w formie stacjo-

narnej, a pandemia Covid-19 będzie już wtedy dla wszystkich tylko odległym wspomnieniem.

Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne jest organizowanym od roku 1993 wydarzeniem cyklicznym, stanowiącym forum integracji środowisk skupionych wokół rozwoju turystyki wiejskiej oraz miejscem wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy nauką, instytucjami publicznymi i praktyką. Współorganizatorami XIX Sympozjum wraz z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie byli Fundacja PATRONUS ANIMALIUM Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie oraz Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”.

Konferencja została dofinansowana z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich lata 2020-2021.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Elżbieta Kmita-Dziasek, CDR Oddział w Krakowie

strona główna

■ XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne

■ XI edycja Konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsięwzięcia rodzinne

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

XXI edycja konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsięwzięcia rodzinne

Ogólnopolski konkurs „Sposób na Sukces” na najlepsze działania kreujące przedsiębiorczość na obszarach wiejskich, organizowany jest od 2000 roku i powstał z inicjatywy Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Dzięki organizacji ogólnopolskiego konkursu „Sposób na Sukces”. Na przestrzeni 21 lat spośród 1068 zgłoszonych przedsięwzięć, wyłoniono 278 laureatów i 54 wyróżniono.

Finaliści realizują ciekawe pomysły na rzecz lokalnych społeczności, ale też tworzą nowe miejsca pracy dla mieszkańców wsi. Stawiają również na rozwój społeczny wsi, co pozwala na aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich. Przedsięwzięcia charakteryzują się wysokim poziomem rozwiązań technologicznych, innowacyjnych, organizacyjnych z wykorzystaniem lokalnego potencjału. To także przykład efektywnego wykorzystywania środków finansowych, pozyskiwanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Kryteria konkursu „Sposób na sukces” są dostosowywane do zmian zachodzących we Wspólnej Polityce Rolnej oraz do zakresu działań zawartych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wspieranie działań podejmowanych przez mieszkańców obsza-

rów wiejskich ma duże znaczenie dla dalszego rozwoju kraju. Polskie rolnictwo, polska wieś mogą być lokomotywą wzrostu gospodarczego w Polsce.

Przedsięwzięcia do konkursu zgłaszane są do jednej z czterech kategorii:

- indywidualna;
- zespołowa;
- rodzinna;
- inicjatywy społeczne (np. spółdzielnie socjalne, gminy, zakłady aktywizacji zawodowej).

Konkurs na przestrzeni minionych dwudziestu lat, uwidocznili również duże zróżnicowanie w kierunkach działalności gospodarczej, podejmowanej na obszarach wiejskich. Zgłaszane do konkursu przedsięwzięcia dotyczące działalności pozarolniczej charakteryzują się ogromną różnorodnością.

Realizowane są one najczęściej w małych rodzinnych firmach ale nie brakuje również firm dużych, profesjonalnie zarządzanych, powiązanych niekiedy z rynkiem zagranicznym. Szerokie spektrum działalności pozarolniczej obejmuje przede wszystkim:

- produkcję (przetwórstwo rolno-spożywcze, produkcja biopaliwa i olejów opałowych, mebli, powozów konnych, pasz, kowalstwo);
- handel (artykuły spożywcze, przemysłowe, materiały budowlane, sprzęt i maszyny rolnicze);
- usługi (agroturystyczne, eko-agroturystyczne, rekreacyjne, noclegowe, gastronomiczne, pielęgnacyjne, opiekuńcze, re-

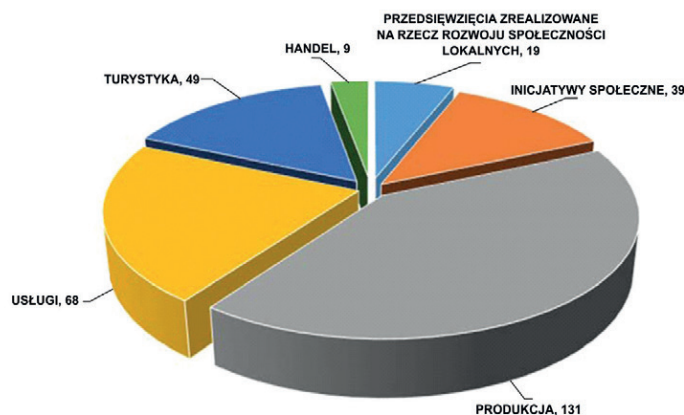
strona główna

- XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne
- XI edycja Konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsięwzięcia rodzinne

habilitacyjne, SPA, kosmetyczne, transportowe, budowlane); – działania aktywizujące społeczność lokalną (tworzenie ośrodków wspierania wsi, centrów edukacyjnych, inkubatorów przedsiębiorczości, centrów integracji społecznej dla osób bezrobotnych, zakładów aktywności zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami).

Rysunek 1.

Liczba laureatów z podziałem na branże w okresie 20 lat

Źródło: Tytuł publikacji: *Dwudziestolecie ogólnopolskiego konkursu „Sposób na Sukces”*, 2021.

W związku z dwudziestolecie konkursu w grudniu 2021 r., odbyła się konferencja podsumowująca pn. „Czynniki i bariery sukcesu na przykładach przedsięwzięć nagrodzonych w okresie 20 lat w ogólnopolskim konkursie „Sposób na Sukces”.

Podczas konferencji odbyło się wiele wystąpień, m.in.: „Przedsiębiorczość rodzinna w Polsce” – *Sposób na Sukces*, omówiono czynniki i bariery prowadzenia przedsiębiorstwa na obszarach

Na zdjęciu: Katarzyna Boczek, z-ca dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

wiejskich, które zostały opracowane na podstawie wyników badań naukowych wśród nagrodzonych we wszystkich edycjach konkursu przez prof. Romana Sobieckiego – prorektora Szkoły

Na zdjęciu: Paneliści Konferencji pt. „Czynniki i bariery sukcesu...” grudzień 2021.

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

- XIX Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne
- XI edycja Konkursu Sposób na Sukces – dominują przedsiębiorstwa rodzinne

Główniej Handlowej w Warszawie, Instytut Rynków i Konkurencji SGH oraz prof. Krystynę Leszczewską – Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży.

Na zdjęciu: prof. Roman Sobiecki — prorektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Co decyduje o sukcesie firmy rodzinnej?

Zdaniem uczestników o sukcesie firmy rodzinnej najczęściej decydują:

- odpowiedzialność za firmę, wynikająca z chęci przekazywania jej z pokolenia na pokolenie (odpowiednio: 50,00% wskazań w 2021 i 2015 roku oraz 54,35% wskazań w 2010 roku),
- elastyczność działania i umiejętność dostosowywania się do potrzeb klientów (odpowiednio: 48,68%; 50,00%; 52,17%),
- mądrość lidera firmy rodzinnej (odpowiednio: 47,37%; 54,17%; 47,83%),

- zaangażowanie członków rodziny i ich orientacja na firmę (odpowiednio: 38,16%; 66,67%; 36,96%),
- ukierunkowanie działalności na potrzeby klientów (odpowiednio: 31,58%; 37,50%; 50,00%).

Bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej i oczekiwane wsparcie:

Przedsiębiorcy rodzinni we wszystkich edycjach badania uznawali za najistotniejsze te same bariery utrudniające prowadzenie działalności:

- wysokie obciążenia, w tym podatki oraz koszty ubezpieczeń społecznych i majątkowych (odpowiednio: 80,26%; 87,50%; 80,43%),
- nadmierna biurokracja (odpowiednio: 60,53%; 58,33%; 63,04%),
- pandemia koronawirusa (52,63% wskazań w 2021 roku – w poprzednich edycjach badania z oczywistych względów nie wskazywano tego wariantu odpowiedzi),
- niestabilność przepisów prawa (odpowiednio: 34,21%; 45,83%; 41,30%),
- niedostateczne wsparcie ze strony władz państwowych lub samorządowych (ochrona przed monopolistami) – co jest zrozumiałe w sytuacji, gdy respondentami są małe i średnie firmy (odpowiednio: 22,37%; 20,83%; 19,57%).

Składniki przedsiębiorstwa stanowiące największą wartość w opinii przedsiębiorców (2021):

- renoma przedsiębiorstwa – 65,79% wskazań,
- materialne zasoby przedsiębiorstwa (budynki, maszyny, środki transportu itp.) – 61,84% wskazań,

strona główna

■ XIX Ogólnopolskie Sym-
pozjum Agroturystyczne

■ XI edycja Konkursu
Sposób na Sukces –
dominują przedsiębior-
stwa rodzinne

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

- kapitał ludzki (kompetentni pracownicy i kadra zarządzająca) – 52,63% wskazań,
- sieć osobistych powiązań (dobre relacje z kontrahentami, klientami, bankami, urzędami itp.) – 23,68% wskazań.

Z okazji konferencji 20-lecie konkursu „Sposób na Sukces” wydana została również publikacja pt.: *Dwudziestolecie ogólnopolskiego konkursu Sposób na Sukces*, która jest zamieszczona na stronie internetowej pod adresem: <https://www.cdr.gov.pl/dzialania/konkursy/sposob-na-sukces>

Publikacja opisuje, jak dziś, po latach funkcjonuje na rynku kilku wybranych laureatów i wyróżnionych w konkursie. Wyboru dokonano tak, aby pokazać przede wszystkim ogromną różnorodność w zakresie ich działalności. To także okazja, aby podziękować wszystkim, dzięki którym konkurs mógł zaistnieć i trwać tak długo.

Dziękujemy Przedsiębiorcom – nie tylko nagrodzonym i wyróżnionym, ale wszystkim, którzy do niego przystąpili, poświęcając swój czas i energię. Dziękujemy również Wojewódzkim Ośrodkom Doradztwa Rolniczego, Oddziałom Centrum Doradztwa Rolniczego, jednostkom samorządu terytorialnego oraz wszystkim innym jednostkom i organizacjom, które włączyły się w propagowanie idei konkursu i są współautorami sukcesów, jakie odnieśli jego uczestnicy.

Nagranie z transmisji z konferencji można zobaczyć na naszym kanale YouTube. <https://www.youtube.com/user/CDRBrwinow>

Małgorzata Pucek, CDR w Brwinowie

Źródło: Tytuł publikacji: *Dwudziestolecie ogólnopolskiego konkursu Sposób na Sukces*, 2021.

strona główna

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ścięgna - zмора każdego koniarza i każdego konia

Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów

W przyrodzie często spotyka się rośliny inwazyjne, czyli takie, które łatwo wypierają rodzime gatunki. Cechują się łatwością rozmnażania, szybkim wzrostem i dużym przyrostem biomasy, czego skutkiem jest hamowanie wzrostu innych gatunków. Do takich gatunków należą m.in. kolczurka klapowana, tawuła kutnerowata oraz rdestowiec.

Kolczurka klapowana to osiagające 8-12 m pnące pochodzące z Ameryki Północnej. Jest rośliną jednoroczną. Rozmnaża

Kolczurka klapowana – owoce.

się poprzez nasiona umieszczone w kolczastych owocach. Jest to gatunek, który nie tylko bardzo intensywnie i szybko się rozmnaża, ale również uniemożliwia kiełkowanie innym gatunkom. Ponadto ze względu na silną atrakcyjność dla zapylaczy może powodować, że wybierają one ten gatunek, co przyczynia się do ograniczania zapylania innych roślin. Powoduje to, że kolczurka stanowi duże zagrożenie dla bioróżnorodności naturalnych ekosystemów. Występuje w środowisku naturalnym, zwłaszcza przy brzegach cieków wodnych i zbiorników wodnych. Jej nasiona roznoszone są przez wodę i wiatr. **Człowiek może również przyczynić się do jej rozpowszechniania, gdyż bywa sadzona w ogrodach przydomowych, jako roślina ozdobna.**

Drugim gatunkiem inwazyjnym, także ozdobnym jest **tawuła kutnerowata**. Pochodzi również z Ameryki Północnej. Jest to niski krzew (1,2-1,5 m) o jajowatych, nieregularnie piłkowanych brzegowo liściach pokrytych wełnistym kutnerem. Drobne, różowe kwiaty tworzą gęste, ok. 20 cm, długie, stożkowate kwiatostany zawiązujące się na szczytach gałązek. Tawułę charakteryzuje wyjątkowa łatwość rozmnażania – zarówno generatywnie (ok. 2 mm nasiona transportowane przez wiatr, zwierzęta i wodę), jak również wegetatywnie (rozrastanie poprzez tworzenie odkładów, czyli gałązek ukorzeniających się po zetknięciu z powierzchnią ziemi). Tawuła jest gatunkiem światłolubnym, lubiącym dobre nasłonecznienie, ale potrafi adaptować się w innych warunkach np. leśnych, czy przesuszonych bagnach. Roślina ta

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

strona główna

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ściętna - z mora każdego koniarza i każdego konia

tworzy gęste łany uniemożliwiające rozwój innym roślinom. Ponadto jej kwiaty nie dostarczają nektaru, a więc dostępność zapylaczy dla gatunków roślin rodzimych na terenie inwazji jest także ograniczona.

Tawuła kutnerowata.

Rdestowiec ostrokończysy, rdestowiec sachaliński oraz rdestowiec czeski (inaczej pośredni). Dwa pierwsze gatunki pochodzą z Azji i zostały sprowadzone do Europy jako rośliny ozdobne do ogrodów botanicznych, pośredni jest ich mieszańcem.

Rdestowce są okazałymi, wieloletnimi roślinami, szybko rosnącymi (pęd może przyrosnąć nawet 15 cm na dobę). Rozmnażają się wegetatywnie za pomocą kłacz. Kłacza rozrastają się na duże

odległości (nawet do 20 m odległości od rodziny macierzystej). Nowa roślina może rozwinąć się z niewielkiego fragmentu kłacza, ale także z niewielkiego odcinka pędu, (z co najmniej 1 węzłem). Średnio na pojedynczym pędzie rdestowce mogą produkować nawet do 350 tys. kwiatów, przy czym owoce, jeśli zawiążą się, zwykle dojrzewają we wrześniu–październiku, a opadając mogą rozsiewać się na odległość do 16 m. Przetrwanie roślinom nawet w niekorzystnych warunkach umożliwiają pędy podziemne, magazynujące materiały zapasowe oraz umożliwiające rozprzestrzenianie się na nowym terenie. Rdestowce lubią zwłaszcza siedliska nadrzeczne, ale pojawiają się na stanowiskach ruderalnych, a ostatnio coraz częściej na terenach rolniczych i chronionych.

Rdestowiec.

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ścięzna - zmora każdego koniarza i każdego konia

Wymienione rośliny bardzo łatwo się rozmnażają i rozprzestrzeniają na nowych obszarach, zarastając je płatami. Skutkiem tego wiele rodzimych gatunków nie ma szans na rozwój i wymiera.

Rośliny inwazyjne są trudne do zwalczania i zwykle przy ich zwalczaniu stosuje się połączenie metod agrotechnicznych i chemicznych (głównie na bazie glifosatu). Ze względu jednak na to, że na wielu obszarach (zwłaszcza przy ciekach wodnych) nie można stosować środków ochrony roślin, badane są najsukcesywniejsze metody zwalczania roślin inwazyjnych, z dużym naciskiem na metody biologiczne.

Zadania takie jak m.in. ocena i określenie stopnia inwazyjności (nie tylko tych wymienionych powyżej, ale również innych gatunków), opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków, prowadzone są w ramach projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska informacje znajdują się na stronie <http://projekty.gdos.gov.pl/igo-o-projekcie>

Marta Gajewska, CDR w Brwinowie

Źródło danych i zdjęcia: Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – PIB, Falenty.

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

Kontuzje koni sportowych – ścięzna – zmora każdego koniarza i każdego konia

Koń, majestatyczne zwierzę o niesamowitych zdolnościach adaptacyjnych. Należy jednak pamiętać, że te zdolności ogranicza wydolność uwarunkowana budową konia, a natychmiastowe próby osiągnięcia oczekiwanych przez hodowców, bądź trenerów zmian, rzutują negatywnie na stan zdrowia zwierzęcia. Uzywanie odpowiedniej reakcji na oczekiwania stawiane zwierzęciu wymagają czasu i odpowiedniego przygotowania.

Wszelkiego rodzaju kontuzje i urazy konia w dyscyplinach sportu jeździeckiego i nie tylko, wynikają z ekstremalnego obciążenia organizmu zwierzęcia. Czynniki, które mają bezpośredni wpływ na odnoszone urazy i kontuzje to przede wszystkim nieprawidłowe użytkowanie i niedostosowany do możliwości fizycznych konia oraz zbyt intensywny proces treningowy na niewłaściwym podłożu, a także autourazy. Dużą rolę we wszelkich uszkodzeniach zwierzęcia można również przypisać błędom żywieniowym, niewłaściwej pielęgnacji i nieodpowiednio zabezpieczonej przestrzeni, z której korzysta koń.

Koniem sportowym może zostać wyłącznie koń zdrowy, ponieważ wyniki w danej dyscyplinie jeździeckiej zależą nie tylko od

strona główna

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ścięgna - zмора każdego koniarza i każdego konia

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

stopnia wyszkolenia zwierzęcia, ale przede wszystkim od jego kondycji fizycznej.

Każdy sport jeździecki stanowi zagrożenie dla konia pod względem schorzeń, które mogą być charakterystyczne dla danej dyscypliny. Skoki przez przeszkody, wyścigi czy WKKW (Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego), gdzie prędkość, nierówne podłoże, niezgrabne lądowanie po skoku oraz przemęczenie organizmu doprowadzić mogą do ciężkich uszkodzeń m.in. ścięgna, więzadła, pęcin bądź zwyrodnienia stawów kopytowych kończyn przednich.

Ścięgna stanowią bardzo ważny element układu ruchu konia i to właśnie one najczęściej ulegają uszkodzeniom.

Ujeżdżenie, dyscyplina jeździecka uznawana za najmniej kontuzyjną, lecz również potrafiąca odbić się na zdrowiu końskim w postaci m.in. bólów mięśniowych i napięć, zapalenie więzadła dodatkowego ścięgna mięśnia zginacza głębokiego palców, a także zwyrodnień w obrębie stawów kopytowych kończyn przednich i kręgosłupa.

Najczęstsze urazy występujące u koni sportowych:

- Uszkodzenie ścięgien, w tym ścięgna zginacza głębokiego,
- Uszkodzenia międzykostne więzadeł,
- Zapalenie mięśnia międzykostnego,
- Stany zapalne stawów,
- Uraz stawu pęcinowego,
- Bóle i napięcia mięśniowe,
- Zapalenie więzadła dodatkowego ścięgna mięśnia zginacza głębokiego palców,
- Choroba szpatowa,
- Choroby grzbietu.

Ścięgna stanowią bardzo ważny element układu ruchu konia i to właśnie one najczęściej ulegają uszkodzeniom. Urazy ścięgien wymagają przeważnie długotrwałej i skomplikowanej rehabilitacji, która nie daje całkowitej pewności co do dalszego losu użytkowego konia. Ścięgna przenoszą siłę skurczu mięśnia generując ruch, a dzięki zawartości nieustannie produkowanego kolagenu cechują się dużą rozciągliwością. Jeżeli dojdzie do obciążenia wykraczającego ponad możliwości ścięgna, produkcja nowego kolagenu, zastępującego stary zostaje zaburzona

strona główna

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ścięgna - zмора każdego koniarza i każdego konia

i dochodzi do kontuzji, czyli zerwania ścięgna. Pamiętajmy, że zerwane ścięgno to przede wszystkim suma mikrouszkodzeń rozłożonych w czasie, dająca w pewnym momencie zauważalne objawy. Jak wcześniej wspomniano rehabilitacja jest długa i skomplikowana, a tkanka bliznowata uzupełniająca ubytki powstałe w ścięgnię nigdy nie będzie posiadać takich właściwości jak zdrowe ścięgno. Szczególnie narażone na urazy jest ścięgno zginacza głębokiego, biegnące od kości ramiennej do kości kopytowej i jest to typowe uszkodzenie występujące u koni sportowych. Wynika ono z przeciążenia ścięgna i struktur bezpośrednio z nim związanych np. więzadeł, w związku z ogromnym wysiłkiem. Oprócz obciążenia występującego w momencie odrywania kończyny od podłoża i przełamania kopyta (oderwanie piętka od podłoża) to również m.in. wada postawy czy złe kucie zwiększają ryzyko urazu. Zdiagnozowanie urazu w obrębie kopyta jest dość trudne, a najwłaściwszym narzędziem do diagnostyki jest rezonans magnetyczny. Ze względu na bardzo wolny etap regeneracji zwierzę wyklucza się z pracy na ok. 12 miesięcy. W tym czasie warto zadbać o rehabilitację i fizjoterapię konia.

Jak uchronić konia przed uszkodzeniem ścięgna? Tak naprawdę nie jesteśmy w stanie całkowicie zagwarantować swojemu podopiecznemu 100% bezpieczeństwa, ale możemy ryzyko kontuzji ścięgna skutecznie zmniejszyć i ograniczyć do minimum stosując kilka zasad. Podstawa to przede wszystkim codzienna kontrola ścięgien zwierzęcia przed i po sportowym czy rekreacyjnym sposobie użytkowania konia. W momencie, gdy przy badaniu

organoleptycznym czy wizualnym zauważymy m.in. bolesność w miejscu dotykania lub obrzęk bądź wzrost temperatury należy wyłączyć konia z jakiegokolwiek formy pracy i wezwać weterynarza. Cała ta procedura pozwoli na uniknięcie dalszego rozwoju uszkodzeń i szybszy powrót do zdrowia zwierzęcia. Bardzo ważne jest również rozgrzanie ścięgna, co możemy osiągnąć przez długą i stopniową rozgrzewkę. Rozgrzane ścięgno jest bardziej elastyczne, co zmniejsza znacznie ryzyko uszkodzenia. Kto chodził raz siedział na końskim grzbiecie wie, że przed rozpoczęciem jazdy i po jej zakończeniu konia „stępujemy”. Po prawidłowej rozgrzewce możemy przeprowadzić trening konia. Racjonalny trening przeprowadzamy na odpowiednim podłożu. Po każdym intensywnym treningu czy też jeździe dobrze jest schłodzić ścięgna. Chłodzenie obciążonych wysiłkiem miejsc przyczynia się do szybkiej regeneracji oraz hamuje rozwój mikrouszkodzeń. Czynność wykonujemy poniżej stawu nadgarstkowego oraz stawu skokowego.

Bandaże chronią całe ścięgno oraz staw pędinowy przed uderzeniem czy skręceniem.

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

strona główna

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ścięgna - z mora każdego koniarza i każdego konia

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

Kolejną kwestią są ochraniacze i owijki, które prawidłowo stosowane mają za zadanie zabezpieczyć i chronić ścięgna, a także stawy przed np. uderzeniami podczas skoku. Natomiast nadużywanie ich może wręcz zaszkodzić prowadząc do kontuzji elementu układu ruchowego, który chcieliśmy chronić. Wyjaśnijmy dlaczego. Temperatura ścięgna w czasie treningu znacznie wzrasta. Ochraniacze i owijki potęgują wzrost temperatury ścięgna, zwiększając jego predyspozycje do kontuzji. Nie oznacza to, że te elementy ochrony należy wyeliminować z użytku, absolutnie nie, ale należy stosować je z rozważą i krótkotrwale. Bandaże (owijki) chronią całe ścięgno oraz staw pęciny przed uderzeniem czy skręceniem, pod warunkiem prawidłowego ich założenia, to znaczy muszą być napięte, ale nie mogą wywoływać nadmiernego ucisku. Aby uniknąć zbyt mocnego zaciśnięcia owijki dodatkowo można stosować specjalne podkładki. Bandaże sto-

Zadaniem każdego właściciela zwierzęcia jest jak najlepsze dbanie o jego stan zdrowia.

sowane są najczęściej u koni po kontuzjach z diagnozą zwyrodnienia. Natomiast wybierając z szerokiej gamy ochraniacze pamiętajmy, aby cechowały się dobrą wentylacją umożliwiającą naturalne chłodzenie zabezpieczonej części nogi konia oraz były dopasowane do jego potrzeb. Bardzo ważne jest, aby od razu po zakończonym treningu zdejmować owijki i ochraniacze pozwalając na automatyczne chłodzenie rozgrzanych kończyn.

Zminimalizować ryzyko kontuzji możemy również stosując stretching (rozciąganie). Metoda ta jest jedną z form kinezyterapii, czyli gałęzi fizjoterapii bazującej na ćwiczeniach ruchowych, wpływających na rozciągliwość mięśni. Rozciąganie obejmuje zarówno mięsień jak i przynależne do niego struktury (tkanka łączna, ścięgna). Stretching stosuje się zarówno przed i po wysiłku sportowym zwierzęcia, a także w stanach bólowych jako zaawansowana forma rehabilitacji. W świecie koniarzy rozciąganie jest nieodłącznym elementem przed każdymi zawodami sportowymi, zwiększającym elastyczność i ukrwienie mięśni, a jednocześnie minimalizującym zagrożenie ich uszkodzenia.

STRETCHING

aktywny

zachęcanie konia
do wykonania określonych
ćwiczeń celem rozciągnięcia
danych partii ciała

bierny

rozciąganie określonych
partii ciała odbywa się
z czynnym udziałem
fizjoterapeuty

strona główna

- Niebezpieczni uciekinierzy z ogrodów
- Kontuzje koni sportowych - ściegna - zmora każdego koniarza i każdego konia

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

Zadaniem każdego właściciela zwierzęcia jest jak najlepsze dbanie o jego stan zdrowia. Wynika to zarówno z aspektów moralnych i ekonomicznych, a także użytkowych. Leczenie tak dużego i ruchliwego zwierzęcia jakim jest koń, wiąże się z dużymi kosztami, a wyleczone schorzenie nie zawsze pozwala na kontynuowanie kariery zawodowej czy użytkowania wierzchowego. Dlatego warto podjąć kroki ograniczające znacznie ryzyko kontuzji. Przede wszystkim pamiętajmy, aby każdy trening był indywidualnie dostosowany do możliwości kondycyjnych danego konia. Treningi przeprowadzamy regularnie w sesjach krótkotrwałych. Istotnym jest także nie dopuszczenie do przetrenowania zwierzęcia, gdyż pamiętajmy, że składowymi kontuzji są również nagromadzone w czasie mikrouszkodzenia. Ważnym elementem jest oczywiście dobrej jakości podłoże umożliwiające prawidłowy balans kopyta.

Do powyższych rad i wskazówek warto dorzucić regularne wizyty fizjoterapeuty bądź masażyście, bo musimy pamiętać, że każdy koń jest sportowcem, zarówno ten zdobywający międzynarodowe areny, jak i te brykające pod jeźdźcem w terenie czy na parkurze.

Katarzyna Cieślakowska, CDR Oddział w Radomiu

Źródło:

1. *Nowoczesne metody rehabilitacji koni sportowych, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie Wydział Nauk o Zwierzętach, praca inżynierska Magdalena Waszkiewicz.*
2. www.fizjoholic.pl
3. *Mary Bromiley, Urazy u koni, ich leczenie i rehabilitacja.*

Polski Ład – co czeka przedsiębiorców w 2022 roku

Zapowiadany od wielu miesięcy Polski Ład wszedł w życie 1 stycznia 2022 roku, to kompleksowy program społeczno-gospodarczy przygotowany w celu przezwyciężenia skutków pandemii. Właściciele firm, mając za sobą kolejny ciężki rok, doświadczeni pandemią koronawirusa, muszą się tym razem zmierzyć z reformą, która wprowadza wiele zmian w funkcjonowaniu przepisów podatkowych. Do najważniejszych z nich należą:

1. Zmiana kwoty wolnej i progu podatkowego

Przedsiębiorcy opodatkowujący działalność na zasadach ogólnych, czyli skalą podatkową, skorzystają z wyższej kwoty wolnej od podatku w kwocie 30 000 zł (było 8 000 zł) i podniesienia II progu podatkowego z dotychczasowej kwoty 85 528 zł na 120 000 zł. Te zmiany należy zaliczyć do pozytywnych, ponieważ wzrost kwoty wolnej od podatku ma przełożenie na niższe podatki, jednak nie każdego przedsiębiorcy one dotyczą. Warto pamiętać, że kwota wolna od podatku występuje wyłącznie w przypadku opodatkowania skalą podatkową. Przedsiębiorcy, którzy wybrali np. podatek liniowy, ryczałt lub kartę podatkową, nie skorzystają więc na tej zmianie.

2. Likwidacja możliwości odliczenia składki zdrowotnej od podatku

Do tej pory składka zdrowotna była w większości odliczana od podatku dochodowego (składka w wysokości 9% podstawy ob-

liczania jest odliczana od podatku w wysokości 7,75% podstawy obliczania, stąd tylko 1,25% podstawy obliczania składki obecnie pokrywane jest z dochodu osoby fizycznej). W wyniku zmian składka zdrowotna przestanie być odliczana od podatku dochodowego i przyjmuje formę podatku zdrowotnego. To zmiana systemowa i dotknie wszystkich podlegających obowiązkowi opłacania składki – tak więc oprócz przedsiębiorców, również pracowników, zleceniobiorców, jak i emerytów.

Polski Ład wprowadza wiele zmian w funkcjonowaniu przepisów podatkowych.

3. Zmiany zasady obliczania składki zdrowotnej

Od 2022 r. składkę zdrowotną przedsiębiorców oblicza się od dochodu w przypadku przedsiębiorców rozliczających PIT według zasad ogólnych lub 19% stawki podatkowej, co do zasady, spowoduje podniesienie kosztów obowiązkowych obciążeń publicznoprawnych. Zmiana zasad obliczania składki zdrowotnej stwarza nowe obowiązki w zakresie raportowania składki dla przedsiębiorców (roczne wyliczenie finalnej składki). W przy-

strona główna

■ Polski Ład – co czeka przedsiębiorców w 2022 roku

padku różnych form opodatkowania działalności, zastosowano nowe mechanizmy jej obliczania.

Dla przedsiębiorców rozliczających się na **zasadach ogólnych**, składka zdrowotna wynosi **9%** od dochodu (tak jak dla pracowników) i nie będzie odliczana od podatku.

Poniższa tabela przedstawia, jak od tego roku zmieniły się wartości składki w zależności od osiągniętego w danym miesiącu dochodu.

Tabela 1.

Wysokość miesięcznego dochodu w zł	Wysokość miesięcznej składki zdrowotnej w zł
do 3010	270,90
5000	450,00
10000	900,00

Źródło: Opracowanie własne.

Z kolei przedsiębiorcy na **podatku liniowym**, płacą składkę zdrowotną w wysokości **4,9 %** swojego dochodu.

Tabela 2.

Wysokość miesięcznego dochodu w zł	Wysokość miesięcznej składki zdrowotnej w zł
do 5520	270,90
8000	392,00
10000	490,00

Źródło: Opracowanie własne.

Natomiast dla przedsiębiorców rozliczających się **ryczałtem**, składka zdrowotna wynosi **9%**, które będą liczone od podstawy:

- dla firm o rocznych przychodach do 60 tys. zł miesięczna podstawa składki zdrowotnej wyniesie 60% **przeciętnego wynagrodzenia**,
- dla przychodów nie wyższych niż 300 tys. zł – 100% przeciętnego wynagrodzenia, dla przychodów powyżej 300 tys. zł - 180% przeciętnego wynagrodzenia.

Tabela 3.

Roczny przychód w zł	Podstawa naliczenia stawki zdrowotnej w zł	Wysokość miesięcznej składki zdrowotnej w zł
do 60000	60% przeciętnego wynagrodzenia	317,83 zł
nie wyższy niż 300000	100% przeciętnego wynagrodzenia	529,72 zł
powyżej 300000	180% przeciętnego wynagrodzenia	953,49 zł

Źródło: Opracowanie własne.

U podatników rozliczających się za pomocą **karty podatkowej**, składka zdrowotna wynosi 9% i jest liczona od minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku kalendarzowym. W 2022 roku minimalne wynagrodzenie wynosi 3010 zł, czyli składka zdrowotna wynosi 270,90 zł (3010 zł x 9%). Tak wyliczoną składkę uiszcza się począwszy od stycznia 2022 roku.

4. Obniżenie stawek ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych

Kolejnym obszarem podatkowym, który został objęty dużymi zmianami w ramach Polskiego Ładu, jest ryczałt od przychodów

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

strona główna

■ Polski Ład – co czeka przedsiębiorców w 2022 roku

ewidencjonowanych. Od 2022 roku są obniżone stawki ryczału dla niektórych zawodów, np. branży IT, która stosuje nową stawkę 12%. Dodatkowo wprowadzono kolejną stawkę ryczału 14% m.in. dla architektów. Obniżono stawki ryczału od przychodów ewidencjonowanych dla osób wykonujących określone zawody medyczne do 14%.

Zmianie uległy również kwestie dotyczące opodatkowania najmu prywatnego, ryczałt jest jedyną dostępną formą opodatkowania przychodów z tego źródła.

5. Likwidacja karty podatkowej

Kolejna istotna zmiana dotyczy karty podatkowej, od 2022 roku przedsiębiorcy nie mają możliwości rozliczania się w ramach tej formy opodatkowania działalności gospodarczej. Nie oznacza to jednak, że ta forma opłacania podatku została całkowicie zlikwidowana. Nadal mogą z niej korzystać przedsiębiorcy, którzy dotychczas rozliczali się w oparciu o kartę podatkową.

6. Ulga dla klasy średniej

Ulga dla klasy średniej to rekompensata za brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej od podatku. Z nowej ulgi skorzystają osoby prowadzące działalność gospodarczą. Nowa ulga ma zastosowanie przy działalności gospodarczej jedynie wówczas, gdy przedsiębiorca rozlicza się według **skali podatkowej** i jego roczne dochody mieszczą się w przedziale od 68 412 zł do 133 692 zł. Z ulgi zatem nie skorzystają właściciele firmy rozliczających się na podatku liniowym i ryczałcie oraz nie mieszczących się w/w limicie.

To tylko kilka wybranych, najważniejszych zmiany wprowadzonych w ramach Polskiego Ładu. Księgowi i doradcy podatkowi dwoją się i troją, by znaleźć sposób na niższe podatki. Jednym z pomysłów na **optymalizację podatkową** wydaje się wybór ryczału lub przekształcenie jednoosobowej działalności w spółkę kapitałową. Wygląda na to, że wiele firm wybierze takie opcje. Biorąc pod uwagę chociażby zmianę formy opodatkowania działalności gospodarczej należy pamiętać, że wyboru musimy dokonać najpóźniej **do dnia 20 lutego każdego roku**.

Czy wprowadzony w Polskim Ładzie system podatkowy i ubezpieczeń zdrowotnych będzie sprzyjał działalności gospodarczej, zweryfikuje czas. Miejmy nadzieję, że największą siłą i sposobem na przetrwanie i tym razem będzie przedsiębiorczość Polaków.

Oskar Wysocki, CDR Oddział w Poznaniu

Źródło:

1. Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. (Dz. U. 2021, poz. 2105, 2349, 2427 i 2469).
2. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.).
3. Podręcznik Reforma Polski Ład, Stan na dzień 14 stycznia 2022 r., Ministerstwo Finansów, 2022 r.
4. <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-nowy-polski-lad-skladka-zdrowotna-uzalezniona-od-dochodu-i-bez-odliczenia>

CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W BRWINOWIE

HORYZONT CDR
NR 1/2022

**Elektroniczny biuletyn informacyjny wydawany przez
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie**

Rada Programowa pod kierunkiem Katarzyny Boczek
w składzie: Adrianna Bolewicz-Tatka,
Elżbieta Dziasek, Iwona Kajdan-Zysnarska, Mateusz Sękowski,
Monika Miziołek, Iwona Obojska-Chomiczewska, Dariusz Pomykała.

Opracowany przez Zespół Redakcyjny w składzie: Adrianna Bolewicz-Tatka,
Mariusz Gutowski, Justyna Stawna, Alicja Zygmantowska.

Projekt graficzny: Alicja Zygmantowska

Adres Redakcji: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu,
ul. Winogrody 63, 61-659 Poznań, e-mail: redakcja.horyzontcdr@cdr.gov.pl

Dystrybucja elektroniczna: CDR O/Poznań, e-mail: horyzontcdr@cdr.gov.pl

Wersja internetowa: <http://www.cdr.gov.pl>

Zdjęcia: archiwum CDR, Adobe Stock

*Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie w celach
niekomercyjnych, w całości lub w części materiałów tekstowych. Podmiot korzystający
z materiałów tekstowych opublikowanych na stronach biuletynu zobowiązany jest do za-
mieszczenia informacji o ich pochodzeniu. Zabronione jest kopiowanie, reprodukcję
i rozpowszechnianie materiałów graficznych tj. zdjęć, ilustracji, rycin, itp.*